

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2011. október 17.

INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

Általános megjegyzések:

Ha egy kérdésre a jó válasz(ok) mellett a vizsgázó válaszában hibás választ is megjelöl, akkor a kérdésre adható pontszámból le kell vonni a rossz válaszok számát. Negatív pontszám nem adható, ezért több hibás válasz esetén a minimális pontszám nullánál kevesebb nem lehet.

Pl. Ha egy jó válasz mellett a vizsgázó egy hibás választ is bejelöl, akkor 0 pontot kell adni.

Egyes esetekben előfordulhat, hogy egy általánostól eltérő rendszer használata miatt valamely kérdésre a vizsgázó nem a várt válasz adja, de a válasza és az indoklása elfogadható. Ilyen esetben a kérdésre adható pontszámot meg kell adni.

Pl. Táblázatkezelőkben magyar beállításnál a tizedesek elválasztásának a jele a vessző, és ez a várt válasz. Ha a vizsgázók munkájuk során angol beállítást használnak, vagy a vizsgázó odaírja ezt megjegyzésként, akkor az előző helyett az angol beállítású környezetben használt pont lesz a helyes válasz.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

I.

Teszt jellegű, illetve egyszerű, rövid szöveges választ igénylő feladatok

Hardver

- 1) b ..... 1 pont
- 2) d, a, b, c ..... 1+1+1+1 pont
- 3) b ..... 1 pont
- 4) H, H, I, I ..... 1+1+1+1 pont
- 5) d ..... 1 pont
- 6) c ..... 1 pont
- 7) c, d, b, a ..... 1+1+1+1 pont
- 8) a ..... 1 pont
- 9) I, I, H, H ..... 1+1+1+1 pont

Szoftver

- 10) H, H, H, H ..... 1+1+1+1 pont
- 11) b ..... 1 pont
- 12) H, I, H, I ..... 1+1+1+1 pont
- 13) c ..... 1 pont
- 14) d, a, b, c ..... 1+1+1+1 pont

Szövegszerkesztés, táblázatkezelés

- 15) b ..... 1 pont
- 16) c ..... 1 pont
- 17) a ..... 1 pont
- 18) b ..... 1 pont

Informatikai alapok

- 19) d ..... 1 pont
  - 20) c ..... 1 pont
  - 21) H, H, I, I ..... 1+1+1+1 pont
-

Hálózati ismeretek, HTML

- 22) c..... 1 pont
23) c..... 1 pont
24) a..... 1 pont
25) d..... 1 pont
26) b..... 1 pont

A feladatokra adható összes pontszám: 50 pont

II.

Programozási, illetve adatbázis-feladatok számítógépes megoldása

1. feladat

10 pont

Kódolja az alábbi algoritmust egy konkrét programozási nyelven!

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat – ha szükséges – a billentyűzetről (standard input) olvassa, és a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén az algoritmust konzol alkalmazásként (szöveges ablakban futó) kérjük elkészíteni! A Véletlenegész függvény a megadott határok közötti véletlen egész számot generál. Ha a függvény nem létezik a használt nyelvben, akkor alkalmazzon megfelelő képletet, amely a megadott intervallumba eső véletlenszámot generál!

Konstans

N=20, M=30

Változó

I, J, L: egész

A[1..N], B[1..M], C[1..N]: egész elemű tömb

Program

A[1]:=-50, Ki: A[1]

Ciklus I:=2-től N-ig

A[I]:=A[I-1]+Véletlenegész(1,3) // 1 és 3 közötti vél. egész szám

Ki: A[I]

Ciklus vége

B[1]:=-40, Ki: B[1]

Ciklus I:=2-től M-ig

B[I]:=B[I-1]+Véletlenegész(1,3) // 1 és 3 közötti vél. egész szám

Ki: B[I]

Ciklus vége

I:=1, J:=1, L:=0

Ciklus amíg (I<=N) és (J<=M)

Ha A[I]<B[J]

akkor

I:=I+1

különben

Ha A[I]>B[J]

akkor J:=J+1

különben

L:=L+1

C[L]:=A[I]

I:=I+1, J:=J+1

Elágazás vége

Elágazás vége

Ciklus vége

Ciklus I:=1-től L-ig

KI: C[I]

Ciklus vége
Program vége.

- a) A programkód szintaktikailag hibátlan, lefordítható ..... 1 pont
 – bármilyen elemi hiba esetén csak 0 pont adható
- b) A konstansok és változók helyes definiálása ..... 2 pont
 – alkalmas egész típus használata: 1 pont
 – pontos, az algoritmussal egyező definíciók és deklarációk: 1 pont
- c) A tömbök feltöltése a megfelelő véletlenszámokkal ..... 3 pont
 – Ha az 1..3 intervallumba eső véletlenszámok generálása helyes: 1 pont
 – Mindkét vektor generálása az algoritmus alapján történik, a vektorok teljesen feltöltöttek, és mindkét vektorba növekvő számsorozat kerül: 1 pont
 – Ha a generált számok kiírásra kerülnek: 1 pont
- d) A feldolgozás (metszetképzés összefuttatással) helyes kódolása ..... 3 pont
 – Ciklus helyes kódolása: 1 pont
 – Külső elágazás helyes kódolása: 1 pont
 – Belső elágazás helyes kódolása: 1 pont
- e) A C tömb kiírás ..... 1 pont

Megoldás Delphi nyelven:

```
program Feladat1;

{$APPTYPE CONSOLE}
{
  Informatikai Alapismeretek
  Középpszint
  1. feladat
}
uses
  SysUtils, Math;
const N=20;
      M=30;
var I,J,L:integer;
    A:Array[1..N] of integer;
    B:Array[1..M] of integer;
    C:Array[1..N] of integer;

begin
  Randomize;
  WriteLn;
  WriteLn('A sorozat: ');
  A[1]:=-50; Write(A[1], ' ');
  For I:=2 to N Do
    Begin
      A[I]:=A[I-1]+RandomRange(1,3);
      Write(A[I], ' ');
    End;
  WriteLn;
```

```
WriteLn;
WriteLn('B sorozat: ');
B[1]:=-40; Write(B[1], ' ');
For I:=2 to M Do
  Begin
    B[I]:=B[I-1]+RandomRange(1,3);
    Write(B[I], ' ');
  End;
WriteLn;

I:=1; J:=1; L:=0;
While (I<=N) and (J<=M) do
  begin
    If A[I]<B[J]
    then
      I:=I+1
    else
      If A[I]>B[J]
      then J:=J+1
      else
        begin
          L:=L+1;
          C[L]:=A[I];
          I:=I+1;
          J:=J+1;
        end;
    end;

  WriteLn;
  Writeln('A két sorozat metszete:');
  For I:=1 to L Do
    Write(C[I], ' ');
  writeln;

  ReadLn;

end.
```

2. feladat**10 pont**

A matematikában barátságos számoknak nevezzük azokat a pozitív egész számpárokat, amelyekre teljesül, hogy az egyik szám felírható a másik szám (saját magánál kisebb) osztóinak az összegeként, és fordítva!

Például: a 220 és a 284 barátságos számpár, mert

- 220 önmagánál kisebb osztói: 1, 2, 4, 5, 10, 11, 20, 22, 44, 55, 110 és $1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 = 284$; illetve
- 284 önmagánál kisebb osztói: 1, 2, 4, 71, 142 és $1 + 2 + 4 + 71 + 142 = 220$.

A következő számpárok szintén barátságosak: (220;284), (1184;1210), (2620;2924), (5020;5564), (6232;6368), (10744;10856).

Írjon programot, amely két megadott számról eldönti, hogy barátságos számok-e!
Az adatbekérésnél ellenőrzi nem kell!

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat – ha szükséges – billentyűzetről (standard input) olvassa, és a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén az algoritmust konzol alkalmazásként (szöveges ablakban futó) kérjük elkészíteni! Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja!

- a) A programkód szintaktikailag hibátlan, lefordítható ..... 1 pont
  - Ez a pont csak abban az esetben adható meg, ha a programkód tartalmaz a b-d. szakaszokba tartozó, összességében legalább 3 pontot érő részmegoldást!
- b) Adatbekérés ..... 2 pont
  - A bemenő adatok deklarálása megfelelő egész típussal: 1 pont
  - Az adatok helyes bekérése: 1 pont
- c) Az egyik szám osztóinak az összegzése, és az összeg összehasonlítása a másik számmal..... 5 pont
  - Van olyan programrészlet, amely ezt a feladatot végzi el: 1 pont (ez a pont minden olyan esetben megadható, amikor a vizsgázó nyilvánvalóan felismerte, hogy ezt a részfeladatot meg kell valósítani!)
  - Helyes az összegzés intervalluma: 1 pont
  - Helyes az oszthatósági feltétel: 1 pont
  - Helyes az összegzés: 1 pont
  - Megtörténik az összeg és a szám összehasonlítása: 1 pont
- d) A barátságosság vizsgálata ..... 2 pont
  - Mindkét irányban megtörténik az előző pontban leírt tulajdonság vizsgálata: 1 pont
  - A két részeredményt ÉS művelet kapcsolja össze, és a végeredmény kiírásra kerül: 1 pont

---

Megoldás Delphi nyelven:

```
program Feladat2;

{$APPTYPE CONSOLE}
{
  Informatikai Alapismeretek
  Középszint
  2. feladat
}

uses
  SysUtils;
Var A,B:Longint;

Function Tulajdonsag(A,B:longint):Boolean;
// A függvény logikai igaz értéket ad vissza, ha az A
önmagánál kisebb
// osztóinak az összege megegyezik B-vel!
Var I,S:Longint;
begin
  S:=0;
  // A önmagánál kisebb osztóinak az összegzése
  For I:=1 to A div 2 do
    Begin
      If A mod I=0
        then S:=S+I;
    end;
  Tulajdonsag:=S=B;
  // Igazat ad vissza, ha ez az összeg megegyezik B-vel!
end;

begin
  Writeln;
  Write('Adja meg az egyik számot: '); Readln(A);
  Write('Adja meg a másik számot : '); Readln(B);
  Writeln;
  Write('A megadott számok ');
  If tulajdonsag(A,B) and Tulajdonsag(B,A)
  // Ha a tulajdonság kölcsönösen teljesül,
  Then Writeln('baratsagos számok!')
    //akkor a számpár barátságos
  Else Writeln('nem baratsagos számok!');
    //különben nem!
  Readln;
end.
```

3. feladat**15 pont**

Írjon programot, amely egy dolgozat eredményeinek az elemzését segíti!

- A felhasználónak legyen lehetősége beírni a tanulók nevét és pontszámát! Az elérhető maximális pontszám 50, amelyet konstans adatként tároljon a program! (A konstans értékének a változása a program helyes működését ne befolyásolja!) A pontszám bevitele ellenőrzött legyen! A nevek bevitelét nem kell ellenőrizni! Az adatbevitel végét a felhasználó a név helyett beírt üres stringgel jelezze! Maximum 20 tanuló eredményének a bevitelére legyen lehetőség!
- A program minden tanuló esetében határozza meg a százalékos eredményt, illetve az érdemjegyet, majd írja ki ezeket táblázatos formában! A 2-es érdemjegyhez legalább 40%-os, a 3-ashoz legalább 55%-os, a 4-eshez legalább 70%-os, az 5-öshöz legalább 85%-os eredmény szükséges!
- A program határozza meg az osztályzatok átlagát, és írja ki két tizedesjegy pontossággal !

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat billentyűzetről (standard input) olvassa, és a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén az algoritmust konzol alkalmazásként (szöveges ablakban futó) kérjük elkészíteni!

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja!

- a) A programkód szintaktikailag hibátlan, lefordítható ..... 1 pont
  - Ez a pont csak abban az esetben adható meg, ha a programkód tartalmaz a b-f szakaszokba tartozó, összességében legalább 5 pontot érő részmegoldást!
- b) A konstansok és változók helyes definiálása ..... 2 pont
  - A nevek tárolására alkalmas tömb helyes deklarálása: 1 pont
  - A pontszámok tárolására alkalmas tömb helyes deklarálása: 1 pont
  - A százalék és osztályzat tömb deklarálása nem kötelező, a program ezek nélkül is megírható (bár a javasolt megoldás a számított adatok tömbben tárolása!)
  - Amennyiben konstansdefiníciókban, vagy egyéb változódeklarációkban hiba van, hibánként -1 pont, de minimum 0 pont jár erre a feladatrésze.
- c) Ellenőrzött beolvasás ..... 4 pont
  - Nevek és pontszámok eltárolásra kerülnek: 1 pont
  - A pontszámok beolvasása ellenőrzött: 1 pont
(Elég, ha hibaüzenet nélkül működik az ellenőrzött adatbevitel)
  - A beolvasás végjelig tart: 1 pont
(Csak akkor adható meg a pont, ha nem történik indextúllépés)
  - A nevek darabszáma tárolásra kerül
(vagy a program további része megállapítja azt): 1 pont
- d) Százalék és osztályzatok megállapítása ..... 3 pont
  - Százalékos teljesítmények helyes kiszámítása: 1 pont
  - Osztályzatok helyes megállapítása: 2 pont (a pontszám nem osztható)
  - A pontok akkor is járnak, ha az eredmények nem kerülnek tárolásra, de a program kiszámítja azokat
- e) Táblázatszerű kiírás ..... 3 pont
(Hibánként -1 pont, minimum 0 pont)
Lehetséges hibák:
  - Nincs név, százalék, vagy érdemjegy
  - Nincs fejléc

-
- f) Átlageredmény kiszámítása ..... 2 pont
- Összegzés tétel helyes alkalmazása: 1 pont
  - Átlageredmény helyes: 1 pont

Megoldás Delphi nyelven:

```
program Feladat3;

{$APPTYPE CONSOLE}
{
  Informatikai Alapismeretek
  Középszint
  3. feladat
}

uses
  SysUtils;

Const Max=20;
      Maxpont=50;
Var Nevek:Array[1..Max] of String[40];
    Pont,Szazalek,Osztalyzat:Array[1..Max] of Byte;
    I,Db:byte;
    Atlag:real;

begin
  {Beolvasás}
  WriteLn;
  I:=0;
  Repeat // Nevek és pontok beolvasása, üres string végjelig
    Inc(I);
    Writeln(I, '. tanulo:');
    Write(' Nev: ');
    ReadLn(Nevek[I]);
    If Nevek[I]<>' ' // Ha nem akar kilépni a felhasználó a bevitelből
    Then
      Repeat // Következő pont ellenőrzött beolvasása
        Write(' Pontszám: ');
        ReadLn(Pont[I]);
        Until (Pont[I] In [0..Maxpont]); // Tovább lép, ha jó a pont
      Writeln;
  Until (Nevek[I]=' ') Or (I=Max); // Vége, ha végjel, vagy megtelt
  If (Nevek[I]=' ') Then Db:=I-1 // Darabszám korrigálás, ha szükséges
  Else Db:=I;
```

```
{Feldolgozás}
For I:=1 to Db do
  Begin
    Szazalek[I]:=Trunc((Pont[I]/Maxpont)*100);
    // A százalékos teljesítmények meghatározása
    Case Szazalek[I] of
      // Az osztályzatok meghatározása
      0..39 :Osztalyszat[I]:=1;
      40..54 :Osztalyszat[I]:=2;
      55..69 :Osztalyszat[I]:=3;
      70..84 :Osztalyszat[I]:=4;
      85..100:Osztalyszat[I]:=5;
    End;
  End;

// Táblázatszerű kiírás
Writeln('Nev':20,'Pont':10,'%':10,'Jegy':10);
For I:=1 to Db do
  Begin
    Writeln(Nev[I]:20,' ',Pont[I]:8,' ',Szazalek[I]:10,'
',Osztalyszat[I]:8);
  End;

// Osztályzatok átlagának meghatározás
Atlag:=0;
For I:=1 to Db do
  Begin
    Atlag:=Atlag+Osztalyszat[I];
  End;
Atlag:=Atlag/Db;
Writeln;
Writeln('Osztalyszatlag:',Atlag:8:2);
ReadLn;
End.
```

4. feladat**15 pont**

- A. Hozzon létre egy „**tanulok**” nevű adatbázist! Az adatbázison belül hozzon létre egy „**pontok**” nevű táblát! Hozza létre a szükséges mezőket a megfelelő típussal és állítsa be a kulcsmezőt! Töltse fel a megadott adatokkal! A táblázat a tavalyi informatikai alapismeretek vizsgára vonatkozó adatokat tartalmaz!

Név (kulcsmező)	Osztály	Szóbeli ideje	Teszt	Gyakorlat	Szóbeli
Horváth Lénárd	12.D	2006.05.27	31	36	46
Kiss Tamás	12.D	2006.05.28	20	49	40
Kovács Lajos	11.E	2006.05.29	26	35	46
Nagy Lujza	11.E	2006.05.27	39	40	48
Pál László	12.E	2006.05.27	21	30	46
Sajó Andrea	12.D	2006.05.28	27	46	45
Szabó Laura	12.E	2006.05.27	30	43	46

- B. Készítsen lekérdezést, mely listázza az olyan tanulók összes adatát, akiknek a keresztnéve L-lel kezdődik, nem előrehozott érettségit tettek, és mindhárom vizsgarészből jobb eredményt értek el, mint az adott feladatrésze vonatkozó átlageredmény! (Tehát pl. a teszten jobb eredményt ért el, mint a tesztek átlageredménye, és így tovább!)

Megjegyzés: Azon adatbázis-kezelőknél, ahol adatbázisokat nem tudunk létrehozni, csak táblákat, ott adatbázis helyett alkönyvtár (mappát) készítsünk, és ebben hozzuk létre a táblát megvalósító fájlt. Ekkor a beadandó a létrehozott alkönyvtár (mappa) és tartalma.

Amennyiben az adatbázis létrehozása és feltöltése nem az adott keretrendszerből, hanem valamilyen programnyelvi kóddal (pl. SQL) történik, beadandó a használt forrásnyelvű kód is.

- a) Az adatbázis és a tábla létrehozása ..... 4 pont
- Létezik az adatbázis és a tábla, a nevük a megadott: 1 pont
  - Léteznek a megfelelő típusú és nevű adatmezők: 2 pont
(hibánként -1 pont, minimum 0 pont)
  - A kulcs beállításra került: 1 pont
- b) Az adatok helyes és pontos felvitele ..... 3 pont
- A 3 pont csak abban az esetben adható meg, ha az adatbevitel semmiféle hibát nem tartalmaz!
  - Hibánként -1 pont, minimum 0 pont.
- c) A lekérdezés helyes megfogalmazása ..... 8 pont
- A lekérdezés létezik és a tanulók összes adatát listázza ¹: 1 pont
  - Legalább egy pontszám átlagának a meghatározása, segédlekérdezéssel vagy beágyazott lekérdezéssel ²: 1 pont
  - Mindhárom pontszám átlagának a meghatározása, segédlekérdezéssel vagy beágyazott lekérdezéssel ³: 1 pont
  - Helyes szűrés a keresztnévre ⁴: 1 pont
  - Helyes szűrés az előrehozott érettségire ⁵: 1 pont
  - Helyes szűrés legalább egy vizsgarészre ⁶: 1 pont
  - Helyes szűrés mindhárom vizsgarészre ⁷: 1 pont
  - A lekérdezés a mintának megfelelő eredményt adja: 1 pont

Egy lehetséges megoldás a következő:

Figyelem: a megoldásban szerepeltetett felső indexek az előbbieken felsorolt részfeladatokat jelölik, nem részei az SQL lekérdezésnek!

Segédlekérdezés:

```
SELECT Avg(pontok.Teszt) AS AvgOfTeszt, Avg(pontok.Gyakorlat) AS AvgOfGyakorlat,  
Avg(pontok.Szóbeli) AS AvgOfSzóbeli  
FROM pontok;2;3
```

A fő lekérdezés:

```
SELECT pontok.Név, pontok.Osztály, pontok.[Szóbeli ideje], pontok.Teszt,  
pontok.Gyakorlat, pontok.Szóbeli  
FROM pontok, Segéd1  
WHERE (((pontok.Név) Like "* L*")4 AND ((pontok.Osztály) Not Like "11*")5 AND  
((pontok.Teszt)>[Segéd]![AvgOfTeszt]) AND  
((pontok.Gyakorlat)>[Segéd]![AvgOfGyakorlat]) AND  
((pontok.Szóbeli)>[Segéd]![AvgOfSzóbeli]))6;7;
```